

Edicija
DEČJA KNJIGA

Copyright © 2024, Vesna Živković Kartal
Copyright © ovog izdanja 2024, MediaSfera

Sva prava zadržana. Nijedan deo ove knjige ne može se koristiti niti reprodukovati u bilo kom obliku bez pismene saglasnosti autora i izdavača.

Vesna Živković Kartal

NEDOGLLED

2024.

*Ovo je priča o životu između stvarnosti i mašte.
Posvećujem ovu priču svom bratu koji je
iz stvarnosti odleteo u moju maštu,
odakle više ne mogu da ga vratim.*

Konačno je došao kraj školske godine. Zvono iznad vrata svečane sale simbolično je odjeknulo. Najavljivalo je kraj školske godine i početak završne priredbe. Četvrti razredi opraštali su se od svojih učiteljica, pomalo tužni, ali i veoma radoznali – ko će im biti razredni starešina? Naredne godine čekaju ih nove učionice, novi drugari, novi nastavnici; stoga je ova završna priredba za četvrti razrede bila posebno važna. Roditelji su se uzbuđeno tiskali i žamor je bio toliki, da se zvuk zvona jedva probio kroz radosni, glasni metež.

„Tradicija!“, prokomentarisao je tata pre nego što smo izašle iz kuće mama i ja.

Tradicija je nalagala da se na dan priredbe bude svečano odeven, ali nigde nije bilo zapisano da se moraju nositi lakovane cipele i to još – bele. Bile su poprilično tvrde i neudobne. Žuljale su me. Mama je bila uporna i tvrdila je kako su moje noge samo „ispale iz kalupa“, mada je priznala da je to i njena greška, jer mi nije branila da nosim patike tokom cele godine. Svoj iscrpljujući monolog održala je još ispred radnje sa cipelama, o

tome kako bih bar jednom u životu mogla da budem tolerantna. Imala je „savršenu“ odevnu kombinaciju za mene, a to je uključivalo i bele lakovane cipele. Imajući u vidu da se o maminom izuzetnom stilu otvoreno u porodici govorilo, i imajući u vidu da ona zaista nije imala velikih zahteva u pogledu mog izbora odeće, prihvatila sam njenu molbu da danas budem deo njenog „stajlinga“. Ne znam tačno ko je šio njene haljine koje su izazivale divljenje među njenim prijateljicama, ali nije bilo sumnje da će i moja haljina biti iz njenog umetničkog nadahnuća.

Kada sam bila već sasvim spremna, tata me je pogledao i rekao samo kratko: „tradicija“, dajući mi tako do znanja da ne ličim na sebe. Dodao je, naravno, i da mi nova odeća „neobično dobro stoji“, sa naglaskom na ono „neobično“. Mama je mirno i u mimohodu prokomentarisala: „buđenje“. Mogu reći da nisam bila iznenađena maminim odličnim izborom, ali to svakako nije bio moj stil. Haljina je bila zaista posebna. Što se cipela tiče, totalni promašaj. Ipak, mamino zadovoljstvo i njena radost nemaju cenu.

Zbog tog neobičnog tradicionalnog kićenja pred svečani završetak školske godine, kasnili smo. Kada smo konačno stigli, sva mesta za sedenje bila su popunjena. Bele lakovane cipele žuljale su me sve više i ja nisam mogla da se skoncentrišem ni na šta drugo osim na traženje slobodnog mesta gde bih mogla da sednem. Mi, četvrto jedan, nastupamo sa horom na kraju programa. Mama je ponosno stajala, nagizdana i lepa.

Program je uveliko trajao, a ja sam se prebacivala sa noge na nogu. A onda se iznenada ukazala slobodna stolica u mojoj blizini. Sela sam i izula cipele. Odahnula sam sa olakšanjem.

Ubrzo je jedan čovek odlučio da izađe iz reda u kome sam sedela. Bio je jako krupan i, da bi on mogao da izađe, svi smo morali da ustanemo. Kada sam ponovo sela, shvatila sam da su se moje cipele zagubile ispod nečije stolice. Taman što sam htela da se sagnem i potražim ih, mama me je ushićeno uhvatila za ramena i povukla da požurim, jer je učiteljica zvala da se pripremimo za nastup hora.

Kako su svi počeli da se vrpolje i pomeraju svoje stolice, moje su se cipele sve više gubile među nepoznatim nogama. Obuzela me je panika, jer nisam mogla da ih pronađem. Nisam imala više vremena i mama me je povukla poslednji put, rekavši užurbano:

„Hajde! Svi su već na sceni! Brzo!“

Krenula sam bosonoga. Dečaci koji su bili u blizini smejuljili su se i došaptavali, a devojčice su prevrtale očima dok sam se ja bosonoga približavala sceni. Okrenula sam se još jednom prema mami i sa njenih usana sam mogla pročitati:

„Opušteno, Vanja!“

*

Mama, tata i ja smo ekipa koja i inače živi veoma opušteno u zgradi broj 8 na Kosančićevom vencu. Naš

mali stan je lepo mesto i, iako malo tesan jer mama i radi u jednoj od soba, mogla sam zamisliti samo jedno mesto lepše od našeg stana. To je bakina kuća u Bani. Tokom cele školske godine, ja sam se pomalo spremala za veliki odlazak na selo. Kod bake smo odlazili i u vreme zimskog raspusta, ali je letnji uvek bio neporedivo zanimljiviji. Kraj školske godine za mene je predstavljao početak druženja sa Nikolom, sa bakom, sa Garom... I tata i mama su vrlo dobro znali da svaki raspust rado provodim tamo.

Dok smo i mama i ja nagovarale tatu da kupimo kuću nadomak Beograda, tata je stalno pričao o prednostima života u gradu. Nije ulazio u velika poređenja i često je rečenice završavao sa:

„Prednosti gradskog života su brojne, o njima ćemo pričati kada to budeš mogla da shvatiš.“

Ja bih sa njim već sada mogla da pričam o tim stvarima, ali moj tata ne uspeva da primeti kako ja više nisam mala devojčica.

Upravo sam završila četvrti razred, a to znači da sledeće godine više nećemo imati učiteljicu. Dakle, više nismo mali. Možda je i mama baš zbog toga insistirala da na priredbi izgledam starije, što je podrazumevalo haljinu i bele lakovane cipele. Dok je jutros uz radostan osmeh požurivala tatu da ustane, da ne zakasnimo, verovatno je mislila kako bi u meni mogla da se probudi devojčica koja će uskoro ostaviti svoje pantalone na tregere, kačket i patike. Ali, sad znam – u zamenu za lakovane cipele – nikada!

*

Lakovane cipele vraćene su u belu kutiju, pa uredno složene u ormar. Haljinu koju je moja mama pažljivo birala za mene i za koju mogu reći da je izazvala naročitu pažnju, odložili smo u korpu za veš, ali sam bila sasvim sigurna da je moja prva haljina u životu, imala svoj poslednji nastup.

Moj tata voli grad, rođen je ovde na Kosančićevom vencu. Voli svoj posao, voli mamu, voli mene, voli reku... I, uopšte, čini se da je pun ljubavi. U isto vreme, čini mi se da neka tuga promiče kraj njega. Često se poredi sa komšijama koji rade manje a imaju više... Neke želje i sumnje ga sapliću, ali je zato mama ta koja ga uvek vrati. Vrati ga u naš mali raj, zakopča mu umiljato poslednje dugme na košulji a on ga, uz osmeh, ponovo otkopča pa je zagrlj toplo i sa puno ljubavi. Tatina povezanost sa belim gradom u kome smo živeli bila je ogromna; pa ipak, senke nezadovoljstva zaklanjale su ponekad osećaj njegove bezuslovne sreće.

*

Mama je sasvim drugi tip. Ona je uvek bezbrižna i srećna. Onako izistinski. Do kraja. Njoj ne smetaju stvari koje smetaju drugim ljudima. Moja mama se ubraja u neobične ljude zato što je ona umetnica, slikarka. Njen život su njene slike, tata i ja. Nama je posvećena. Ima svoju radnu sobu u stanu i u njoj provodi puno

vremena. Meni se ponekad učini da ona zapravo stalno radi, mnogo više od tate. Bilo je perioda kada sam mislila da bi bilo mnogo bolje kad bi odlazila u neki atelje, da tamo radi osam sati kao sve druge mame a onda, kada dođe kući, da ima vremena i za nas. Kada ju je sustizala velika inspiracija, zatvarala bi se u sobu i u sebe samu. Radila bi dugo i predano. To je nekada moglo da potraje danima i mesecima. To ju je toliko ispunjavalo da je njena sreća bila okom vidljiva kada bi iz sobe izlazila. Pa ipak, za razliku od drugih mama, moja mama je bila slobodna u dugim periodima, kada bi nadoknadila sve one dane provedene u nekoj vrsti inspirativne izolacije. Vremenom smo svi navikli na njenu potrebu za radom i na gomile boje po celoj kući. Ne kažem da sve to nije imalo i svojih malih prednosti. Otkad znam za sebe, šaranje po zidovima moje sobe bilo je potpuno normalna stvar. Dok su se svi iščuđavali tolikoj slobodi, majka je govorila da kreativnost traži prostor i da se sve mora izbacivati iz sebe, kako bi se napravio prostor za novu inspiraciju.

*

Nikada nisam puno razmišljala o količini ljubavi koja struji kroz zidove našeg stana. Samo mi je bilo važno da uveče, pred spavanje, svi budemo tu. Bile su mi važne te blage, uspavane večeri, kada su me naizmenično obilazili i opominjali da ugasim svetlo i da ne čitam dugo, jer ću pokvariti vid.

Mama i tata su se uvek dobro slagali iako su, ako bolje razmislim, njih dvoje veoma različiti. Oni su kao plima i oseka. Dok na jednoj strani nadolazi plima, na drugoj se dešava oseka. Povremeno se i priroda zbu- ni, pa tako i oni. Ne vidim to samo ja, to vide svi. Baka Joka, mamina mama, nikada ne kaže ništa. Samo od- mahne glavom ako vidi da mama „udara u klin, a tata u ploču“, kako je deda Branko, bakin brat, često govorio. Pa ipak, mamina mirna i blaga priroda vodila je než- no mene i tatu kroz svaki novi dan. Tatina povremena gundanja i sitna nezadovoljstva, mama je uvek amor- tizovala blagim osmehom i odloženom reakcijom. Evo, na primer, jutros.

Tata nije mogao da ustane iz kreveta do podne. Pret- hodne večeri je sa komšijom Taškom do kasno gledao utakmicu. Mama i ja smo već odavno bile budne. Mama je svoj štafelaj prenela u dnevnu sobu, a ja sam čitala knjigu, tako da je on mogao da spava u potpunoj tišini. I tata i ja smo se vremenom navikli da mamina soba za slikanje nije jedino mesto gde ona slika. Njenih je boja bilo po celom stanu. U potrazi za inspiracijom i boljim dnevnim svetlom, i štafelaj je premeštan.

Oko podne, čuo se tatin promukli glas koji, kao da je dopirao iz bureta. Mumlao je dubokim glasom, glave zaronjene u jastuk. U prvi mah ga nismo do- bro razumele, ali je svoju veliku želju ponovio malo jasnije i glasnije, podižući teškom mukom glavu sa jastuka:

„Milena! Skuvaj mi, molim te, kafu!“

Mama se već dugo rvala sa zelenim bojama koje su se otimala i, svaka za svoj groš, vukle na plave nijanse. Ipak, glasom punim razumevanja i ljubavi, odgovorila mu je:

„Odmah ću, dragi!“

Nastavila je da slika i da traži izgubljenju nijansu na svojoj paleti dok je tata, pun poverenja, okrenuo jastuk na drugu stranu i ponovo sklopio usnule kapke. Nakon pola sata, lenjo se podigao i tromim koracima krenuo ka kuhinji da potraži svoju kafu. Još uvek usnuo, raščupane kose, okrenuo se po kuhinji i pošto nije mogao da je pronađe, doviknuo je mami:

„Milena, gde mi je kafa?“

Mama se malo odmakla od platna odmeravajući četkicom razmere na postavljenoj kompoziciji, a onda je odgovorila mirno, sa zadovoljnim osmehom koji je odavao da je zeleni ton konačno osvojen:

„Dragi, skuvala bih ti ja kafu, ali nisam mogla da pronađem džezvu.“

„Ali, zar nisam nedavno kupio onu finu, veliku džezvu, pa ona bre sama kuva?!“

Tata je pokušao da bude duhovit, ne skrivajući razočarenje što kafu mora da kuva sam.

„Znam ljubavi, ali bilo bi mnogo pametnije da si kupio džezvu koja sama hoda!“, uzvratila je mama u zanosu, ne odvajajuću pogled od svog platna.

Čulo se kako tata gundža sebi u bradu. Tako gundžući, pristavio je kafu ne razmišljajući o tome kako bi mogao i mamu da ponudi jednom šoljicom toplog

napitka. Kada je kafa bila gotova, uzeo je šoljicu sa obe ruke i željno je srknuo hodajući prema mami. Volio je da pogleda mamina platna, da prokomentariše i da je ohrabri. Taman što je stigao do nje, telefon u drugoj sobi je zazvonio. Poskočio je istog trenutka i kao da se dosetio da je nešto zaboravio, okrenuo se uzbuđeno oko sebe; tako u žurbi, spustio je šoljicu na stočić pored mamine palete sa bojama. I zaista, zvonjava telefona ga je trgnula iz usnulosti i podsetila kako je još jutros trebalo da ostavi auto kod majstora. Taj naš stari BMW imao je godina koliko i tata. Tatin drug Taško je to uvek govorio zadirkujući tatu. Dok je završavao razgovor, u isto vreme se užurbano oblačio, ostavljajući za sobom popriličan nered. Mama je za sve to vreme neumorno crtala. Kada se vratio obučen, spreman za izlazak, pogledom je po sobi tražio gde je to u žurbi spustio šoljicu toliko željene kafe. Ugledao ju je konačno na maminom stočiću i kada je prišao, nije mogao da veruje svojim očima – šoljica je bila prazna.

„Milena! Moja kafa! Kasnim, gde je moja kafa?“

Gledao je razrogačenih očiju prema njoj, pružajući beznadežno ruku prema praznoj šoljici.

A mama, kao i uvek, ostavljajući ga da čeka na odgovor nekoliko trenutaka, okrenula se najzad i umilno mu odgovorila:

„Ah, izvini najdraži! Spustio si šoljicu pored moje palete a ja, zamisli, slučajno zamočila četkicu na kojoj je bilo i previše zelene boje... Kafu sam prosula.“

Tata je napustio kuću bez reči, a ja sam se u sebi nasmejala jer sam trenutak pre videla da mama ispija njegovu kafu sa posebnim užitkom dok je četkica, naravno, bila u njenoj drugoj ruci. Tata je zapravo voleo mamine slatke male nestašluke poput ovog, uvek bi se kasnije zajedno smejali dok bismo prepričavali.

Narednog dana, zahvalila sam se svojim farmericama što postoje. Patike sam obula na bose noge i izjurila napolje do svog tajnog mesta za igru. Zamislite, imala sam svoje tajno mesto, gde sam se često igrala. To je bila jedna ruševina koja se nalazila na samo dvadesetak metara od naše zgrade. Tata mi je odavno ispričao da su to temelji stare biblioteke koja je bila bombardovana neke davne godine, ali nikada se na tom mestu nije više ništa izgradilo. Tako zapušteno i pomalo divlje, izgledalo je kao idealno mesto za istraživanje. Naravno da je to mesto bilo zabranjeno za igru ali, kao što rekoh, mesto je bilo samo moje i bilo je tajno. Jedino je moja drugarica Lena znala gde da me traži ako me nije bilo na uobičajenim mestima u okolini parka.

Sela sam na jedan zid stare ruševine i razmišljala kako je moj kofer već spreman. Jedva čekam da odem kod bake na selo. Baka Joka me očekuje, a posebno se radujem susretu sa Nikolom. Nikola je dve godine stariji od mene i živi u selu gde živi i moja baka. Viđam ga samo preko leta. Ja sam mu uvek govorila kako on mora biti najsrećniji dečak na svetu jer živi na selu, a on je odmahivao glavom, nekako setno i tužno, i nikada nije govorio da nisam u pravu. A činilo mi se, da iz

nekih razloga, upravo misli da nisam u pravu. Misli su me odvukle i na naše skriveno mesto koje se nalazilo nešto dalje i od bakine i od Nikoline kuće - u napušten vrt koji su svi znali pod imenom Rozarijum. Baka je pričala neobične i lepe priče o tom mestu i nije bilo nikoga u selu ko je bolje od nje znao šta se tu nekada dešavalo. Nekada davno, kada je baka bila mlada, radila je u kući bogate vlasnice tada raskošnog vrta, čiji je muž posedovao rudnike. Vlasnica je dala tom vrtu ime Rozarijum i tu su i danas neke od retkih vrsta biljaka koje je ona donosila sa svojih putovanja. Zaraslo i napušteno mesto još uvek skriva retke biljke, a bilo je poznato pre svega po prelepim i retkim ružama, kojih je bilo dokle ti pogled seže. Baka je o tom mestu i o tom njenom davnom životu pričala sa posebnom toplinom. Najlepše priče ispričala mi je prošle zime, dok su napolju smetovi branili ljudima kretanje, a kratki dani obećavali dug i sladak san. Dok je stara bubnjara šarala po zidovima senke, baka je zadovoljno i dugo pričala dogodovštine iz mladosti. Ovog leta imam već spremna pitanja o tom zanimljivom mestu i čekam sa velikim nestrpljenjem da tata popravi auto, pa da krenemo.

*

Stari čika Blagoje bio je naš komšija oduvek. Mama kaže da ga je primećivala još dok je kao devojka dolazila kod tate i da je on oduvek bio povučen i nekako skroman čovek. Komšiluk je bio rezervisan prema njemu,

baš kao i moj tata. Mama je jednom prilikom gotovo stala u komšijinu odbranu, kada je tata za njega rekao kako je totalno uvrnut. Mama je imala razumevanja za sve što je drugačije, pa tako nije imala granicu između drugačije, čudno, ili skroz uvrnuto. Ona je za svakoga nalazila razumevanje i istinski je mogla da prihvati svaku različitost. Ja lično nisam primećivala da komšija spada u grupu neobičnih ljudi. Jeste, često je hodao sam i zamišljen, ali ja sam i druge komšije viđala kako hodaju zamišljeni. Mene je uvek pozdravljao sa osmehom na licu. Njegovo „dobar dan“ bilo je često veliko i zbog toga što bi me nežno pomilovao po glavi svojim velikim šakama. Svi smo znali da komšija Blagoje nema bliskih komšija sa kojima se posećuje. Bio je ljubazan prema svima, ali na distanci. Meni se opet činilo, da se ne mora puno znati o ljudima kao što je komšija Blagoje. Njemu se pogled uvek smešio, a deda Branko kaže da se osmeh iz duše uvek vidi u očima. Osim tog kratkog „dobar dan“, nije nas spajalo gotovo ništa.

On je živeo sprat više, dijagonalno, taman da sa svoje terase dobaci pogledom do naše. Retko se pojavljivao na njoj. Ne sećam se kada sam ga poslednji put videla. Ja imam svoj kutak na terasi gde provodim dosta vremena. Bila sam spokojna u tom svom malom kutku, znajući da nema radoznalih očiju.

Mogla bih vam ispričati o još nekolicini zanimljivih komšija, zanimljivijih od Blagoja ali, misli su mi trenutno zauzete velikim pripremama za odlazak na selo kod moje bake Joke. U svojoj glavi nabrajala sam sve

ono što još treba pripremiti i kupiti. Bila sam srećna što je školi kraj, pa tako i mojim brigama i strepnjama. Mislim, škola je velika briga, ocene su velika strepnja.

*

Ali, radost predstojećeg letnjeg raspusta razbila je jaka reč koja se prolomila vazduhom u ranim večernjim satima:

„Ne, Milena! Neće biti kako ti hoćeš!“

Razgovor koji su vodili moji roditelji na terasi; ja nisam mogla da čujem iz svoje sobe, pa sam se prišunjala do kuhinje. Moje su misli u tom trenutku bile izvan ovog prostora. Trgla me je tatina rečenica koja se prolomila glasno i tako preteći. Zaustavila sam misli na pola puta i probuđena iz sna, naćulila uši da čujem o čemu razgovaraju. Vikali su. Nije bilo uobičajeno da tata viče na mamu. Nimalo. Nastavili su razgovor glasno, izgovarajući rečenice koje su mi zaustavile dah. Nisam sve čula, ali sam čula dovoljno i nisam čula samo ja. Čule su sve komšije koje su te tople letnje večeri otvorili prozore. Čuli su svi koji su na svojim terasama udisali teški i sladunjavi Beogradski smog. Težinu tog razgovora osetila sam u očima kao tragove zvezda padalica. Srce mi je zadrhtalo pred tom sumnjom koja se preda mnom otvorila. Pogled mi se zamaglio dok sam, skrivena iza zavese, čula tatu kako ponavlja:

„Ne Milena, ovog puta biće onako kako sam ja odlučio!“

To su bile poslednje, oštre reči moga tate, pre nego što je napustio „bojno polje“.

Pre nego što je to izgovorio, zatekla sam još deo razgovora koji nisam sasvim i do kraja razumela. Mama nije htela da se selimo u inostranstvo, a tata je rekao da misli na moju budućnost i da je neopozivo odlučio da se preselimo. Od njegovih reči srce mi je sve jače tuklo. Ovog leta? Sada? Sutra? Kada?

Odzvanjalo je hiljadu pitanja u mojoj glavi, dok sam tako skrivena i dalje stajala u polumraku. Poželela sam da smanjim ovu našu malu lepu kuhinju, da je zagrlim kao da je živa, samo da me niko nigde ne odvede iz nje. Tata je bio ljut. Ne sećam se da sam ga ikada videla toliko ozbiljnog i ljutog. Nisam čula ceo razgovor, pa tako ne znam šta ga je toliko naljutilo. Čula sam da je izgovorio sijaset optužbi na mamin račun, a ona je neko vreme, skrušeno i bez reči, stajala i plakala. Valjda je i sama bila zbunjena, jer je tata do sada nikada nije ni za šta opruživao, nije od nje ništa zahtevao, a ponajmanje se dešavalo da na nju više. Trenutak kada se ona zategla poput samostrela i uzvratila paljbom, bio je još veće iznenađenje. Rekla je kako je ona odlučila da neće nikuda ići. Da ona ima posao koji voli i da za nju jedino život u Srbiji znači živeti. Tata je na to odgovorio da ona priča gluposti, kako je prilika da zarade više novca da bismo mogli da kupimo veći stan i bolji auto, a to je ono za šta sam znala da mami ne treba. Kao što rekoh, mama je bila umetnik i za nju „imati“ nije značilo isto što i drugim ljudima. Nije značilo isto što i tati. Mama

je, pre nego što je tata napustio terasu, za njim dobacila još jednu, da mu i to kaže kad je već prilika, a ta njena završna reč nije imala nikakve veze sa razgovorom. Glasno je, kao da probija zvučni zid, za njim dobacila:

„I da prestaneš da čitaš i gužvaš moje knjige! Svaku kao da je tramvaj pregazio posle tebe!“

Učinilo mi se da je to oduvek želela da mu kaže. Njoj su, eto, bile važne knjige.

Tata je na to ostao nem, ali je ponovio ono što je njemu bilo važno:

„Ne, Milena! Biće kako sam ja odlučio ovog puta!“

Ubrzo posle tate, i ona je žurnim koracima napustila terasu. Treska ulaznih vrata označila je da je tata otišao kod komšije Taška, a mama je odjurila u spavaću sobu da tamo prebira po svom jedanaestogodišnjem braku u čijem sam početku nastala ja.

*

Veče je bilo toplo. Tišina se gurala sa prigušenim kricima i sve je počelo da treperi kao da vreme izmiče tlo pod nogama svima koji večeras neće spavati. Iz svog malog skrovišta izmilela sam poput ranjenika i pošla na terasu želeći da odagnam svu tu smutnju koja se na tom mestu večeras odigrala. Stajala sam u mraku, pogleda uprtog u treperavu uličnu lampu koja je pretila da će se ugaziti, ali je njena borba za život bila ljuta i duga. Treperava lampa čkiljila je od sinoć i kao da je čekala svedoka njenog nestajanja, poslednjim

trzajima borila se za život. Trenutak pre nego što se ulična lampa ugasila, moj pogled je odlutao u visinu, ka terasi starog komšije Blagoja. Njega je inače bilo teško zateći na njoj. A onda – magija. Moja suza je skliznula u noć u istom trenutku kada je i lampa završila svoje teško i dugo žmirkanje. Taj trenutak uhvatio je pogledom komšija Blagoje koji je stajao naslonjen na ogradu, kao da u daljini gleda brodove koji nestaju na pučini. Zar baš sada da se zadesi na terasi? Na našoj se terasi nikada ništa nije dešavalo godinama, a večeras... Zapitala sam se koliko je dugo stajao tu i da li je čuo. Shvatila sam da je verovatno čuo sve i za trenutak sam osetila ljutnju zbog toga. U isti mah, osetila sam da me je baš briga da li je neko čuo i šta je čuo. Stisla sam svoje srce odlučna, da se borim sa osećanjima, poput male, ulične lampe. Pokušala sam da uhvatim daljinu u kojoj je i komšija našao mir, ali mi to nije pošlo za rukom. Srce je tuklo divlje i bez smisla. Sve je bilo tako zbrkano i što sam više pokušavala da složim tatine rečenice u neki smisao, sve se još više brkalo. U jednom trenutku, brišući svoju poslednju suzu, pogledala sam još jednom prema komšijinoj terasi koja je bila najbliža i nekako se nadnosila nad našu. Njega više nije bilo na njoj. Čuli su se ponovo glasovi sa ulice, vraćali su se pritajeni šumovi koji su trenutak pre toga bili sasvim iščezli.

Sela sam u svoj kutak na terasi koji je sasvim ličio na malu priručnu radionicu, želeći da nešto započnem. Ipak, nisam imala volje. Nije bilo kasno i ja nisam znala

šta ću raditi posle ovakve bure koja je protutnjala kroz naš stan. Njihove reči su mi odzvanjale u ušima. Rečenice poput one da sve što rade, rade za moje dobro, nisu mi nikako izlazile iz glave. Kako je to moguće da neko nešto radi za moje dobro, ako mene niko ništa ne pita. Vidim da su počeli i da kriju od mene, što je u meni izazvalo sumnju u svaku izgovorenu reč. Izvesno je bilo da se razgovor vodio oko odlaska u inostranstvo, a jasno bi bilo i maloj bebi da to nije nešto što je počelo da se dešava ove večeri. Koliko dugo već oni pričaju o tome? Da li je mama saznala za tatine planove večeras kad i ja, ili je to tema o kojoj su već razgovarali, a da ja to nisam znala? Kriju li zaista tako velike planove od mene?

Zbunjena i uvređena što me niko ništa ne pita i što sam iz svega bila jednostavno isključena, osetila sam veliku usamljenost. Nečujnim koracima, pošla sam prema izlaznim vratima. Kao da su me noge same nosile. Na poslednjem spratu naše zgrade imali smo zajedničku terasu na kojoj su se skupljale komšije u letnjim mesecima. Krenula sam peške uz stepenice, želeći da okušam sreću i da na toj terasi sretnem nekoga od mojih vršnjaka. Pognute glave, hodajući kao po oblacima, koračala sam stepenik po stepenik, sporo i zamišljeno. Na spratu iznad nas, miris kokica odvojio je moj pogled od tla. Digla sam glavu i ispred sebe ugledala poluotvorena vrata komšijinog stana. Prišla sam bliže i znatiželjno se zagledala u pločicu koja je visila nakrivljena, a na kojoj je pisalo: B. Kromanjoni. Zureći tako dugo

u pločicu kao da čitam strip, a ne samo jedno malo neobično prezime, iz ruke mi je ispala pračka koja mi se zatekla u rukama ove čudne večeri, a koja je trebalo da završi u torbi koju sam pakovala za selo. Pakovanje koje sam započela u toku dana, zaustavilo se baš na toj prački koju mi je napravio i poklonio Nikola još prošle godine. Ona je zazvečala padajući na beton i tako dozvala vlasnika stana do vrata.

„Ooo, to si ti!“ , bio je srdačan.

„Pravio sam kokice, ali su mi zagorele... otvorio sam i vrata i terasu da dim malo izađe napolje. Ma, nema veze. Već pravim nove. Hoćeš li da uđeš? Napravićemo ih zajedno.“ Bio je ljubazan i neobično pričljiv. Još jednom me je ljubazno pozvao:

„Uđi, hajde. Baš dobro što si naišla...već ih čujem...“

Žurno se udaljio od vrata, jer je nova tura kokica već pucketala u locu.

„Zatvori, molim te, vrata za sobom, da Mare ne izađe napolje!“ , doviknuo je u žurbi. Ja sam bez puno razmišljanja krenula za njim. Zatvorila sam poslušno vrata za sobom, dok je on nastavljao da priča o kokicama kao da je centar svemira u ovom trenutku upravo taj lonac iz koga je dopirao zvuk malih projektila. Ušla sam u stan i, zatvarajući vrata za sobom, shvatila sam da je spomenuo nekakvog Mareta. Ko li je taj Mare? Sigurno je neki dečak iz komšiluka koji je došao na kokice. Pomisao da ću se sresti sa nekim nepoznatim dečakom gotovo me je oterala kući. Ipak sam ušla. Krenula sam za njim u kuhinju odakle se širio ugodan

miris. Stidljivo sam provirila, ali u kuhinji nije bilo nikoga osim Blagoja. Komšija se okrenuo prema meni i nekako zvanično i sa osmehom na licu, pozdravio me je još jednom:

„Dobro večer! Dobro došla!“

Osmeh na njegovom licu govorio je da mu je baš drago što me je put naneo do njega. Odpozdravila sam i nisam stigla ni da postavim pitanje u vezi s tim Maretom, a on je nastavio da priča:

„Dobro došla, moja mala komšinice! Morao sam da otvorim vrata i prozore i terasu... sve sam zadimio. Dešava se to meni ponekad. Toliko je bilo dima u jednom trenutku, da sam morao da izađem na terasu. Sad je bolje, evo su već i nove gotove. Hajde sedi.“

Uzeo je vrelu šerpu pridržavajući je krpom i male, bele, mirisne krunice izručio u veliku posudu koju je izneo pred mene. Na jednoj polovini stola se nalazila priručna radionica, očigledno je tu već duže vremena radio nešto. Pogled mi se zaustavio na tim malim čudnim pločicama koje su stajale na stolu. Drugu polovinu stola iskoristio je da priredi gozbu sa kokicama. Dok mi je rukom pokazivao da se i sama poslužim, stavljao je kokice u usta i tako preko zalogaja pričao i dalje:

„Ne zameri na neredu, to je uobičajena slika na ovom stolu. Evo vidiš, ja živim ovde...“

Digao je ruku u kojoj je bila masna krpa i zavitlao njome kroz vazduh pokazujući mi na taj način da je to baš taj prostor u kome on živi.